

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim s koncem tega meseca naročnina poteče, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naprej plačajo naročnino.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — kr.
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „
Znižana cena za gg. učitelje in dijake odpala je po novem letu.	

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Govor poslanca g. dr. Vošnjaka

v državnem zboru dne 10. marcija
o pravnih razmerah na Slovenskem.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Konec.)

Torej tri mesece potem, ko je gospod predsednik Waser ta odlok ali marveč, kakor se v dotičnej noti glasi, to prošnjo ministerstva vzprejel, je ta odlok v tej čudovito komentiranej in pokvarjenej obliki sodnijam naznanil. Do te ure pa mi nij znano, da bi bil nov odlok izšel in da bi se bile slovenske tiskovine izdale. Tu vidite torej čudovit slučaj, da se nadsodnijski predsednik prav nič ne briga za določbe pravosodnega ministra, in da moramo vsaj v slovenskih pokrajinah misliti, da je osrednje vodstvo onemoglo, in da je pravi pravosodni minister v graškem nadsodnijskem okrožji vitez Waser.

Gospod poslanec dr. Jaques je v svojem govoru v denašnji budgetnej debati gospoda dvornega svetovalca Lienbacherja na istinito nekvalificiran način napal, češ, da mu ne more potrebne nepristranosti prisojati, ker je strankar. Kaj naj bi mi k temu rekli, da stoji na čelu graške nadsodnije vitez Waser, ki je bil od nekdanj najodločnejši pristaš nemško-liberalne stranke in je še, ki je stal v osredji političnega gibanja, in katerega so v letih 1860—1870 v štajerski deželni zbor in pozneje v državni zbor izvolili naši odločno narodni nasprotniki, kaj bi mi k temu rekli, ne vem. Zakaj se pozneje nij več izvolil, mi nij znano; jaz vem samo, da naša stranka vidi v Waserji vedno svojega odločnega sovražnika, da ga je pa pozneje tudi njegova lastna stranka pustila na cedilu.

Vitez Waser je mej vsem svojim uradnim službovanjem kazal, s kako neprijaznostjo, animoziteteto, da jaz bi rekel, s kakim sovraštvom je do slovenske narodnosti navdan, in to kaže se tudi v vseh njega naredbah, odkar je nadsodnijski predsednik;

kajti, predno je on vodstvo nadsodnije prevzel, pod prejšnjima predsednikoma dvornim svetovalcem Mitrovskim in Lattermannom se nijso dogajali taki slučaji odrekanja pravice, kakor so v novejšem času na dnevnem redu. Predno je on prevzel to mesto, bile so povsodi slovenske tiskovine, in tudi v prvem času njega uradovanja. Pozneje je te tiskovine odpravil in zdaj naravnost nasprotuje ukazu pravosodnega ministerstva, da bi jih zopet upeljal. Kakšen utis mora napraviti na prebivalstvo, če vidi, da na čelu tako važnega urada, kakor je nadsodnija, stoji mož, ki je vzrastel v sovraštvu do onega naroda, kateri ravno mora pri njem iskati pravice. Jedin dvorni svetovalec, in naj je še tolik strankar — sedijo tudi na onej (levej) strani visoke zbornice dvorni svetovalci upravnega sodišča in mi jim nijmo nikdar delali tako slaba očitavanja, da so se pustili po političnem prepričanju v svojih razsodbah vplivati — ne more sicer nikdar napraviti takšnega vpliva, kakeršnega izvršuje nadsodnijski predsednik.

V tem žalostnem položaji, v katerem smo zdaj, pričakujemo žalibog zastoj pomoči od strani osrede. Mi vidimo, da je zmešnjava od dne do dne večja. V novejšem času se mi poroča o slučajih, da je nadsodnija šla tako daleč, da je uže do druge instance dospevšo civilno pravdo samo zaradi tega za ničevó razglasila, ker je bil apelacijski ugovor pisan v slovenščini. (Čujte! na desnici.) To je vendar nekaj tako nezashšanega, da bi v pravnej državi moralo biti nemožno. Pravda se kratko za ničevó proglasi in se s tem odvzame zastopniku možnost, novih dokazov navesti. Jaz ne vem, kakšne posledice bode to imelo; a pravda se bode najmenj za jedno leto zavlekla, vsi stroški, katere je prouzročila pravda, so zavrženi, ker se mora iz nova pričeti. A skoro v istem času se je v drugej instanci druga pravda, v katerej je bil ugovor tudi slovensk, rešila.

Prijeti se mora človek za glavo in vprašati se nehoté: Kako je možno, da gospodje pri graškej nadsodniji tako rekoč na jeden in isti dan jedno pravdo zaradi slovenskega apelacijskega ugovora za ničevó proglasé in drugo pravdo s tudi slovenskim ugovorom rešijo? Zdravi človeški razum se takemu protivi in take razmere so tako nenaravne, da je skrajni čas energično postopati.

Slovensko prebivalstvo je o teh razmerah prav zelo razjarjeno, in to tem bolj, ker vedno sliši, da njega poslanci sedijo na vladnej strani, da oni glasujejo za vse vladne predloge, da izključljivo nova bremena domov prinašajo in niti moči nijmajo, zakonu pravico in veljavo pridobiti. To ravnanje gospodov sodnikov, kateri na tak način slovenščino izbacivajo iz sodnije, nasprotuje pa tudi državnemu temeljnemu zakonu in prisegi, katero prisegajo vsi sodniki na državne temeljne zakone. Taki sodniki se mi ne zdijo le navadni odrekovalci pravice, morali bi se z ostrejšim izrazom zaznamenovati. Dovoljujem si vam iz državnega temeljnega zakona od 21. decembra 1867 o sodnijskej oblasti član VIII. navesti. Tam se glasi (bere):

„Vsi sodnijski uradniki morajo v svojej služ-

benej prisegi tudi neprelomljivo spoštovanje državnega temeljnega zakona priseči.“ (Čujte! na desnici.) Državni temeljni zakon član 19. jamči torej izrečno rabo našega jezika v šoli in uradu, ti sodniki pa ga izbacivajo, oni torej žalijo svojo priseženo sodnijsko dolžnost.

Materijelnih posledic, katere takšno pravosodje za naše ljudstvo imeti mora in jih zdaj ima, mi pač nij treba obširno razmotrivati. Odkar je vitez Waser ali nadsodnija zaukazala, da se slovenske vloge ne smejo ne le v slovenščini, marveč tudi v nemščini ne rešiti in da se morajo kar odbiti, dogodilo se je, da so se take vloge, katere so se rešile pred to naredbo in na katerih je bila uže slovenska razsodba pisana, pridržavale in da so se te slovenske razsodbe potem prelepile, se zopet nemška razsodba napisala in se ti prelepljeni odloki dotičnim strankam izdali. (Čujte! na desnici.)

Dogodili so se tudi drugi slučaji, kakor se mi poroča o sodniji iz Spodnje Štajerske, da stranke ne morejo dobiti svojih pisem, ker je dotični sodnik pri vknjižbi dolžnega pisma odlok nanj zapisal v slovenščini in se zdaj po tej določbi graškega nadsodišča boji izdati pisma s slovensko razsodbo, torej jih vedno pridržuje, da si je stranka uže večkrat prišla, da bi dobila ta pisma. Kratko, pri nas nijso pravne razmere več razmere pravne države, marveč take, kakeršne so bile morda kedaj v Turčiji, (Čujte! na desnici.) in naš visokočastiti gospod pravosodni minister, kateremu prisojam najboljšo voljo in kateri se, kakor vidim, trudi, da bi kaj storil, nij mogel še doseči nobenega uspeha. Mi smo zdaj prišli do tja, kamor, kakor smo mislili v letu 1861., da ne pridemo nikdar.

Gospoda moja! To je tako bridek položaj, da moram v resnici visoko vlado nujno pozivati, naj vendar uže kaj energičnega stori, da ne ostane vedno le pri besedah. Nj. ekselenca je sicer v generalnej debati dejal, da bode, če vse njega naredbe ne bodo nič pomagale, skušal to zadevo na zakonodajske poti uravnati. Do zdaj vedno še pogrešam te zakonodajske poti. Na upravnem potu je, kakor vidim in žalibog obžalujem, pravosodno ministerstvo izgubilo bitko pred vitezom Waserjem in je bilo na vsej črti tepeno. Pravosodni minister vendar ne more trpeti, da bi take razmere še daljni dve leti trajale. Nekaj se mora zgoditi, temveč, ker nam je vlada uže toli in tolikrat zagotavljala, da hoče izvesti enakopravnost.

Gospoda moja! Jednemu celemu narodu vendar ne smejo nazori kakovega avskultanta, adjunkta ali okrajnega sodnika vzeti jezik, njegovo pravo in njega narodne pravice. Kaj takega ne more biti in se ne sme v pravnej državi še dalje trpeti.

Jaz spominam visoko zbornico, na kak živ način se je izgovoril g. poslanec Nj. ekselenca dr. Herbst, ko je šlo za jezikovno naredbo v Českej. Takrat se je v svojem govoru sam izjavil (bere): „Urad mora izdavat i strankam odloke v jeziku, katerega umejo.“

Nu, gospoda moja, se godi to pri nas Sloven-cih? Stranke ne umejo ni nemščine, ni italijanščine, uradi pa izdajajo odloke v teh slovenskem ljudstvu neumljivih jezikih. Gospod poslanec Nj. ekselenca

dr. Herbst je prav dobro omenil (bere): „Kdor vé, kako težavno je za kmetško prebivalstvo sploh, držati se obrokov in kako se mu to naravnost onemogoči, če se mu držati obrok zaukaže v njemu neumljivem jeziku, ta razumi, da, če se dogodijo taki slučajji, imajo posamno v širnih krogih popolnem drug vpliv, kot sto uvodnih člankov, ki se tam težko da beró, ker se slučaj konfiscirati ne more.“

Nu, gospoda moja, tudi pri nas se novine vsak teden dvakrat do trikrat konfiscirajo, kadar si le dovolijo, zadnjega sodnijskega slugo kritizirati. Slišali smo, kako težavno je za prebivalstvo, če dobi od sodnije odlok ali povabilo, katero ne ume. To je pri nas na dnevnem redu, povabila slovenskim strankam izdajajo se v nemščini, in stranka si mora potem koga poiskati, ki zna ta povabila in razsodbe prevesti. Gospod poslanec dr. Herbst je omenil (bere): „kajti naše kmetško prebivalstvo, katero je sploh proti vsemu pisanemu nezaupljivo, če tudi ume jezik pisma, kako mora biti še le potem nezaupljivo, če ne razume jezika.“

Nu, gospoda moja, to je pri nas v posebnej meri, in od tod potem ta nezaupljivost proti razsodbam, če so tudi pravične, če se dajejo ljudstvu v jeziku, katerega ne umeje. Gospod poslanec Nj. ekselencija dr. Herbst je v tem govoru tudi §. 13 obč. sodn. reda navel in je prav dobro dokazal, da se mora pod besedo „v deželi navadni jezik“ razumeti v okrajnej sodnji navadni jezik. Jaz se morem torej, trdeč, da je pri nas slovenščina pri sodnji navadni jezik, le na besede Nj. ekselencije gospoda dr. Herbst sklicavati.

Da to prebivalstvo v resnici čuti, kako se slabo z njim ravna, kažó mi vsak dan dopisi, katere dobivam iz svojega volilnega okraja in iz Kranjske. Še le te dni so mi župani iz Spodnje Štajerske pisali in me prosili, naj jim preskrbim avdijenco pri Nj. Veličanstvu cesarju, ker vidijo, da vlada enakopravnosti izvesti ne more ali neče; bili so zmerom lojalni državljani, a ne dobijo pa drugod pomoči več v državi nego pri Nj. Veličanstvu. (Čujte! na desnici.)

Kar zadeva tiskovine, dobil sem od raznih občin dopise z vprašanji, naj bi jim naznanil, koliko veljajo tiskovine, oni bi bili pripravljeni plačati, ker je gospod vitez Waser dejal, da za to nij denarja, in ker pravosodni minister še nobene daljne določbe nij izdal, da bi se upeljale take tiskovine. Občine bodo torej iz svojega denarja pravosodnemu ministerstvu dale predplačo. (Čujte! na desnici.)

Če vladajo take razmere, nehali smo živeti v pravnej državi, in potem nam bi bilo ljubše, da dobimo, kakor v Dalmaciji, vojaške sodnije, katere pri vseh izrekajo jednako pravico. (Čujte! na desnici.)

Končujem in le še dodajem, da si slovenski poslanci, če se za narodno enakopravnost nič ne stori in se ne spoštujejo državni temeljni zakoni, da si slovenski poslanci pridržujejo daljno postopanje vladi nasproti. (Dobro! dobro! na desnici.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 18. marca.

Slednji brzojavi dne 15. t. m. od fml. barona Jovanoviča o vstaji na jugu se glase: Od dne 11. t. m. nij bilo nobene bitke več v Krivošijah. Čete se utrjuje v Cerkvicah, Zagvozdku, Golu, Velikem Vrhju, Napodi in Vratlu.

S Čemerna se opazuje Grob, Zagorje in gorinja dolina Narente; tam nij nikjer vstašev, vendar pa nij tam, kakor tudi v srednji Hercegovini za orožje sposobnih mož doma, kateri se zbirajo, da kradejo, a se razprše, kadar zagledajo cesarske čete. — Velike so težave pri popravljanju potov, ker manjka delavcev izmej tamošnjih prebivalcev.

Oficijelno se poroča od 17. t. m.: Žandarmerijsko postajo v Jozar Karavli napalo je v 14. dan t. m. pri Čajnici nad 100 vstašev iz okraja Čelebičkova in žandarje prisilili Karavlo zapustiti. Takoj v 15. dan t. m. šla je četa iz Foče v Čajnico in je našla Jozar Karavlo zapuščeno in razdejano. Po zmešnjavi so se streljale čete s turško patroljo, in ranjen je bil turšk vojak.

V ogrske gornje zbornici pričela se je danes debata o budgetu, v poslanskej zbornici pa razpravljanje o brambenem zakonu.

Vnanje države.

Srbski uradni list objavlja telegrame srbskega kralja na razne dvore, v katerih se zahvaljuje za priznanje kraljevine, ter objavlja tudi na to prispele čestitke avstrijskega in nemškega cesarja, italijanskega in rumunskega kralja, v katerih se izraza najdobrohotnejše in najsrdnejše mišljenje in prijateljstvo nasproti srbskemu kralju in kraljevini. Cesar Viljem je še dodal, da je kraljevina srbska jeden porok več za mir.

Vsak dan drugod prikaže se pogubni panslavizem. Zdaj poroča uže „Schles. Ztg.“ v dolgem članku o strašanskej panslaviistične agitaciji in pogubnem gibanji, ki preti poplaviti vso Nemčijo, to gibanje je namreč mej lužičkimi Srbi. Znano je, kako pruska vlada dela z vsemi močmi na to, da bi ponemčila lužičke Srbe, da odriva povsodi njihov jezik, zapira jim šole, oni so pravi sužnji. In če si ti zatirani Srbi, videči, da od „liberalnih“ Nemcev nijmajo pričakovati pomoči, sami prizadevajo si pridobiti v jeziku svojem omiko in če tem zatiranim Srbom morda v istini pride iz Ruske kak rubelj v pomoč in podpora njihove književnosti, kdo bode tako najiven, da bode trdil tu o evropskej omiki „nevarnem“ panslavizmu? In vendar Nemci dan na dan kriče o tem. A čujmo, kaj piše „Schles. Ztg.“ Ona pripoveduje, da je sedež agitaciji v Budišinu, od tu se razširja dalje po deželi, osobito pa jo razširja tu izhajajoči srbski list „Novity“, kateri ima po vsej Lužici mnogo naročnikov. Ta list se podpira z ruskim denarjem, uredniku se je z ruskim denarjem sezidalo stanovanje, on ima rusk red; v listu tem piše se simpatično za Ruse, „nobena priložnost se ne zamudi, mej lužičkimi Srbi vzbujati simpatije za Ruse, ne na prononsiran, na javno nemško-sovražen način.“ In to je vse! V tem, da si blagi možje prizadevajo ohraniti ljudstvu jezik srbski in mu v njem dati omiko, v tem obstaja ves zlotin, to je ista strupena kača, ki hoče ostrupiti vso evropsko omiko. Jasno je pač, da taki članki ne nameravajo drugega, nego prusko vlado naščuvati, da bi še bolj tiransko postopala proti tej slovanskej vejci, da bi jej odvzela slednjo moč.

Francosko ministerstvo pokazati bode moralo v nekaj dveh pri debati o finančnem programu, če je sposobno še na dalje vladati. Če tedaj ne dobi Leon Say za svoje predloge o železnici večine, bode odstopiti moral in tudi drugi, če se bodo solidarmini proglasili. Mogoče pa je, da bode ostali kabinet žrtvoval Sayja, drugi pa ostanejo.

Brzojavi iz Tunezije poročajo, da je razburjenost mej rodovi zopet večja in da so se na nekaterih krajih uže uprli. Upa se vendar, da se bode vstaja brez posebnih težav udušila.

Zakon o odpravi poligamije (mnogoženstva) mej Mormonom se je vzprejel.

Dopisi.

Z Dunaja 14. marca. [Iziren dopis] (Zadeva novega volilnega reda. Delegacije. Črna gora oborožuje? Volitve v dunajski mestni zbor.) Odsek za popravilo volilnega reda končal je svoje delo in kakor se zatrjuje, ima uže v kratkih dneh dotični predlog postaviti se na dnevni red državnega zbora. Kakor se razvidi iz levičarskih novín, je levica s tem predlogom silno iznenađena. Še lansko leto gojila je nadejo, da ta državnozborska večina ne bode zahtevala razširjenj volilne pravice, ker se bode Taaffejeva vlada temu predlogu protirala. Sedaj pa, ko je grof Taaffe tako odločno izjavil se za razširjenje volilne pravice, levičarji ne vedó, kako bi svojo tako imenovano liberalnost maskirali. Nekateri listi zabredli so tako daleč, da to zaslugo pripisujejo levičarjem zato, ker je levičarski poslanec v volilnem odseku Taaffeja vprašal, kako vlada misli o imenovanem predlogu. Tako se če slepiti občinstvo, ki beré levičarske lažnjive časnike. Ker pride Zeithamerjev predlog o zmeni volilnega reda v velikem posestvu najbrž preje na dnevni red nego óni o razširjenji volilne pravice, hoté baje levičarji pred glasovanjem o Zeithamerjevem predlogu zapustiti dvorano, da bi tudi glasovanje o drugem storili nemogoče. Koliko je na stvari resnice, videli bomo za malo dnij.

Desničarji terjajo, da Zeithamerjev predlog še v tem tednu pride na dnevni red. „Pokroku“ se piše, da bode generalna debata o njem počela se četrtek ali petek. Levičarji se v svojih klubih o tej

zadevi često posvetujejo — kakovi pa so njih ukrepi, nij še prišlo na dan.

V kratkem imajo sklicati se delegacije. Vojnemu ministerstvu treba je novih milijonov za operacije na jugu. Zato prišel je na Dunaj ogerskega ministerstva predsednik Tisza; ta zadeva pretresovala se je v zadnjem ministerskem svetu v navzočnosti cesarja. Sicer je po izvrstnem izvedenji Jovanovičevega vojnega črteža upor toliko kot ukroten, a v Krivošijah bo treba postaviti trdnjav, v Hercegovini in Bosni preganjati popolnoma onemogle upornike in tudi na hercegovske in črnogorske meji postaviti več malih trdnjav. Zato treba delegacij, da dovolé zopet novih svot. Kakor se trdi 10 do 15 milijonov.

Dunaj stoji v trenutku pred važnim delom, pred volitvami v zbor. Po izjavah v posameznih volilnih shodih sodeč gre nemško političnim faiserjem prav trdo. Zadnja Luegerjeva pravda imela je baš tiste posledice, kakor sem Vam jih uže poročal. Nemška stranka nijma trdnih tal, njeni kredit gine dan na dan. Samo predmestje Leopoldovo izvolilo bo menda politika kat exochen, namreč dr. Suessa in Mengerja. Druga predmestja, celo notranje mesto pa ultra nemških politikov ne mara. Izid teh volitev pričakuje se torej z veliko radovednostjo!

Iz Voloske 16. marcija. [Izv. dop.] K razglasu ljubljanskega mestnega magistrata od dne 7. marcija t. l. št. 3873, na zadnji strani „Slov. Naroda“, list 60, dne 14. marcija 1882 moram kot zvedenec sledeče opaziti:

V onem razglasu v drugem oddelku se čita: „in pri sekciji se je konstatiralo, da je bil pes stekel“. Oparekati ne morem, da pes nij bil stekel, ker jaz ga nijsem ne videl ne preiskoval, odgovoriti pa moram, da sekcija nij še dozdej nikdar in nikomur določno dokazala, je bil ta ali oni pes stekel? Imamo nekatera patološka znamenja, katera pa ne zadostujejo za konstatiranje stekline pri mrtvem telesu, ker jednaka znamenja nahajamo tudi pri drugih boleznih.

Znameniti učenjak živinozdravniške stroke, dvorni svetovalec dr. Röhl piše jasno v svojej knjigi „Lehrbuch der Pathologie und Therapie der Haustiere“, str. 531, I. zvezek, §. 102: „Die pathologische Anatomie liefert so wenig sichere Daten zur Constatirung der Wuthkrankheit an dem Cadaver, dass es in den meisten Fällen schwer wird, aus den Sectionsergebnissen allein die Diagnose auf das Vorhandengewesensein der Wuth während des Lebens mit Sicherheit zu stellen“.

Steklino se more določno diagnosticirati le pri še živečih psih, a ne na mrtvem telesu. Morda so opazili (kdo? ne vem) pri psu uže 3. ali 4. t. m., ko so ga k konjederu pripeljali, da je stekel?

Potem pa naj se razglasi: živinozdravniško opazovanje je dokazalo, da pes je bil stekel, pa ne sekcija. Sekcija pri steklini je sekundarna stvar.

France Munih,

c. kr. okrajni živinozdravnik.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani 15. marcija.

G. Jeras v imenu magistrata poroča o neresenih volilnih reklamacijah. G. Friedrich naj bi ostal v prvem razredu, g. Josip Tomek, kateri je uže od 8. maja sosesestnik graščine Rakovnik, se vpiše kot volilec v prvi razred.

G. mestni odbornik Goršič zahteva, naj se vpiše hišni posestnik Anton Lombar v Trnovem v tretji razred, ker je njegov oče Jurij uže pred letom umrl in je sin podedoval drugo polovico posestva, tedaj je faktični davkoplačevalec vsega posestva. Ta predlog podpira g. Regali, nasprotuje pa dr. Schaffer. Zbor sklene z 11 proti 8 glasom narodnih poslancev, da se predlog zavrne in faktično davek plačajočemu meščanu volilna pravica odvzame, katera mu po postavi gre. (Lepa ilustracija pravicoljubnosti nemške večine v mestnem zboru.) Fabrikantom oceta (jesiha) se povrne za uvažani spirit nekoliko mestnih priklad in sicer J. Kancu 600 gld., Juliju Majerju pa 147 gld. Predlog, da bi se sezidalo na Štubenbergo vo siromašnico drugo nadstropje, se ne odobri,

kajti veljala bi stavba 38.710 gld. Mestno kopališče v Kolesiji se bode dalo zopet za jedno leto v najem in magistratu se naroča, da kmalu mestnemu zboru stavi predloge, da se stavba tega kopališča dovrši popolnem. G. Goršič opozarja, naj bi se mestnemu magistratu naročilo, da pazi na večjo snažnost vode v skupnem kopališču, in naj bi se najemnik zmerom zaradi tega strogo nadzoroval. — Znesek 8 gld. 27 kr., kateri je mesto plačalo za Janeza Mejača, katerega so Turki ujeli, se odpiše, ker se ne ve, kje je dotičnik. Prošnja služabnikov na realki, da bi se jim podelile petletnice, kakor drugim mestnim služabnikom, se odloži, dokler bode potrebne sklepe storil deželni zbor. Dr. Suppan poroča v imenu finančnega odseka o svoti, katero naj bi mesto dovolilo za zidanje deželnega muzeja.

Deželni odbor je od mesta v prvi vrsti pričakoval, da bode odkazal brezplačno kak prostor za zidanje deželnega muzeja. Mesto pa nijma pripravnega prostora, razen prostorov pod Tivolijem, ki pa spadajo pod Šišensko občino. Ker pa ne pristuje, da bi deželni muzej bil v občini Šišenske, se je finančni odsek odločil, da se namesto stavbenega prostora za muzej odloči gotova svota za zidanje. Ker nij preostankov iz zaklada loterijskega posojila, nasvetuje finančni odsek, naj bi se iz mestnega zaklada votiralo 5000 gld., od katere svote bi se plačala polovica, ko se temeljni kamen položi, druga polovica pa, ko se postavi na poslopje streha.

Dr. Zarnik opozarja na to, da se ravno sedaj pripravlja druga monumentalna zgradba, za katero se je uže začelo nabiranje. Zgradba ta je „Narodni dom“, katera bode ljubljanskemu mestu gotovo na korist in bode jedna najlepših mej mestnimi poslopji. Dr. Zarnik in njegovi somišljeniki nijso principijelno nasprotni, da se votira kaka svota za deželni muzej iz mestne blagajnice, a to samo v slučajih, ako bi se sedanja večina odločila, da se votira jednaka svota tudi iz preostankov posojila za „Narodni dom“. G. Dežman z zadovoljstvom pozdravi izjavo dr. Zarnika in njegovih somišljenikov, da hote glasovati za podporo namenjeno iz mestne blagajnice za zidanje deželnega muzeja.

G. Dežman pravi, da ko bi bila stvar zaradi zidanja „Narodnega doma“ na istem stališču kot deželni muzej, bi i on glasoval, da se dá podpora. A težko je, kar na mah v polnej seji odločiti o podpori za kako podjetje, o katerega pravilih nij natančno poučen, o katerem se nij razgovarjal finančni odsek in tudi nij prišla od podjetnikov nobena peticija. G. Dežman konečno izjavi, da kadar bodo navedeni pogoji izpolnjeni, ne bode prav nobene ovire (gar kein Anstand), da bo i on glasoval za podporo „Narodnega doma“. Da to zdaj precej storiti ne more, mu dr. Zarnik ne bode mogel vzeti za zlo.

Dr. Zarnik stavi potem sledeči predlog:

„Naj sl. ljubljanska občina zastopana po mestnem odboru votira primerno svoto v podporo zgradbe „Narodnega doma“ v Ljubljani. Primernost se ima vzeti po svoti, ki se bode dala za zidanje deželnega muzeja. Svota se ima vzeti iz prihodnjih preostankov mestnega posojila.“

Dr. Suppan pravi, da je zidanje deželnega muzeja skupna zadeva in nijma nikakršne analogije z zidanjem „Narodnega doma“, kar je strankarska reč. On tedaj ne more smatrati predloga dr. Zarnikovega drugače, kot samostalnega, kajti pravila „Narodnega doma“ mu nijso znana.

Dr. Zarnik pravi, da v svojem predlogu nij svote imenoval, to bode določil uže finančni odsek. Mestni odbor ima denes le izjaviti nagnenje, da hoče votirati primerno svoto za „Narodni dom“.

Pri glasovanju dovoli se jednoglasno 5000 gl. za zidanje deželnega muzeja in se sprejme tudi jednoglasno, kakor to župan g. Laschan konstatira, dr. Zarnikov predlog zaradi podpore „Narodnega doma.“

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Popularno-znanstveno predavanje) je jutri ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani,

na kar opozarjamo narodno občinstvo. Čital bode gosp. dr. Ivan Tavčar „O poeziji Simona Jenka.“

— (Jour fixe) je denes pri Tavčarji.

— (Godba v „Zvezdi“) Jutri svirala bode v „Zvezdi“ ob 12. uri godba pešpolka Veliki knez Mihajl.

— (Razpočil) se je včeraj o 1/2 6. uri zvečer na Starem trgu za vodo sod s spiritom napolnen s takim pokom, da so ljudje mislili, da je na gradu ustrelil in so povpraševali, kje gori. Ponesrečil se nij nikdo.

— (Kot deputacija iz Kranjske) so na Dunaji gg.: dr. Poklukar, Švegel, grof Margheri, Klun, Kušar, Sovan, Perdan, baron Lazarini, Petričič, Prašnikar, Stare, Majdič in Kecelj.

— (Prošnja za popolno izvedenje ravnopravnosti slovenskega jezika pred sodnijami) predložila je po g. dr. J. Vošnjaku državnemu zboru tudi občina Meste pri Ljubljani.

— (Občine Turjak, Sv. Gregor in Lužarje na Kranjskem) so poslale prošnje za upeljavo slovenskega jezika v sodišča in napravo nadsodišča v Ljubljani g. Klunu, kateri jih je izročil državnemu zboru.

— (Kmetijske podružnice Metliške) novi zastop je: Predsednik g. dekan Aleš; podpredsednik g. Kuralt Slavoljub; odborniki gg.: Navratil Anton, Gustin Franjo, Šuštaršič Franjo, Jeršinovec Anton, Pavlin Anton.

— (Gozd gori) na Storžici nad Trstenikom. Sinoči o mraku razločevali so se visoko gori, kjer je zareza mej Storžičem in Zaplato, štirje plameni, po katerih sodeč, je požar zelo razširjen in utegne pri sedanjih suhi prizadeti veliko škodo.

— („Kamp bis aufs Messer!“) napovedujejo „Freie Stimmen“ nam Slovencem sploh, zlasti pa našim bratom v Koroškej. Uže poslanec Moro pretil nam je v državnem zboru in skliceval se na to, da imajo v Koroškej Nemci večino in moč, a pomislil nij, da je kje drugje ravno narobe. Sicer se pa tega boja z noži tudi ne ustrašimo, ker še nijsmo nikdar prisegali na gaslo nemških Korošcev „lei lossen“!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 18. marca. Trgovinski minister Pino imel je z deputacijo trgovinske zbornice daljši razgovor. Glede zveze Rudolfove železnice s Trstom rekel je minister, da bode kmalu napravil predlogo, da se izdela proga od Trsta do Divače preko Istre. Za stransko črto Ljubljana-Kamnik z državno podporo izrekel je Pino dobro nado ter sodil ugodno o načrtu doljenjske železnice. Zaradi zveze se bode obravnavalo za vlado ogrsko, katera se do zdaj vede odvrtačoče, pri rešitvi Žumberškega vprašanja. Pred vsem pa se v ozir jemlje in so potrebna nova raziskavanja o progi (trasi). Nadaljuje se glavna debata o volilni reformi.

Protin in revmatizem. Za protinom in revmatizmom bolehalo ima žalostno skušnjo, da se mu bolečine pri slabem ali spreminajočem vremenu povečajo in gotovo ne bode takim bolnikom neprijetno, ravno zdaj v tem času, ko je vreme vedno nesnovito, da jih opozorimo na prepat, ki po večletni skušnji ne zmanjša le za trenutek bolečine, marveč pri večletni rabi tudi za zmerom ozdravi. Tak prepat je flujid proti trganju po udih, kateri izdeluje dvorni založnik in okrožni lekar Fran Iv. Kwizda v Korneuburgu, na kar tu opozorujemo. (666)

Oznanilo.

Letošnji redni zbor kranjskega odseka I. občnega uradniškega društva avstro-ogrsko države, pa tudi letošnji redni zbor hranilnega in posojilnega uradniškega društva v Ljubljani bode ta v nedeljo 16. aprila 1882 ob 10. uri dopoldne v gostilni tukajšnje kazine.

Dnevni red zbor kranjskega odseka:

1. Potrditev računa za minolo opravilno leto 1881.
2. Volitev novih odbornikov za opravilno leto 1882.
3. Posamezni nasveti.

Na dnevnem redu zbor hranilnega in posojilnega uradniškega društva je izvrševanje pravic po §. 30. društvenih pravil. Dnevni red se bode naznanil p. n. gg. društvenikom po pravilih pismeno.

To se naznanja p. n. gg. društvenikom.

V Ljubljani, dne 15. marca 1882.

Hranilnega in posojilnega uradniškega društva predsednik: **Verderber** l. r.

Predsednikov namestnik: **Smolej** l. r.

Odbornik: **Svetek** l. r.

Darila za „Narodni dom“.

Prenesek	217 gld. 71 kr.
Iz nabiralnice v restavraciji Kavčičevij	1 „ 66 „
„ v čitalnični gostilnici	3 „ 20 „
Pri jour fixu dne 25. febr. nabranih	3 „ — „
„ 4. t. m.	7 „ 30 „
Suha četvrtica na Dunaji	1 „ — „
G. Gantar Lovro, župniški administrator v Črmošnjicah	10 „ — „
Gg. narodni šestostolci v Ljubljani	5 „ — „
Pri jour fixu dne 11. t. m. nabranih	4 „ 40 „
G. dr. Kulterer Jurij, advokat v Velikovi	10 „ — „
G. Servicelj Matej v Velikovi	10 „ — „
G. Messner I., adv. koncip. v Velikovi	2 „ — „
Gg. igralci v kavarni „Merkur“ v Ljubljani	2 „ — „
G. Volny Alfred v Naklu na Moravskem	5 „ — „
G. I. Lavrič v Gradci	1 „ 20 „
G. Karlin Ivan z Drobnič	9 „ — „
G. igralci v kavarni „Merkur“ v Ljubljani	10 „ 40 „
Pri krstu Jakoba Klemenca v Trstu so darovali:	
G. Ed. Vesel	1 gld. — kr.
G. Marija Klemenec	1 „ — „
G. Vekoslava Valenčič	1 „ — „
G. Ivan Pekič	1 „ — „
G. Klemenec Jakob in novorojenec	1 „ — „
G. Ivan Valenčič	1 „ — „
G. Jakob Oblaček	2 „ — „
G. Raymond Brunello	1 „ — „
G. Vlastimir Valenčič	1 „ — „
G. Mihajlo Vesel	— „ 50 „
Vsa družba	1 „ 50 „
Vkupe	13 „ — „
Vkupe	315 gld. 87 kr.

Meteorologično poročilo.

A. V Ljubljani:

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
13. marca	ob 7. uri	747.05 mm.	+ 7.4° C	slabotna burja	deloma jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	746.43 mm.	+ 12.8° C	slabotna vzhod	jasno	
	ob 9. uri	747.43 mm.	+ 5.6° C	slabotna vzhod	jasno	
14. marca	ob 7. uri	748.01 mm.	— 1.0° C	slabotna vzhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	745.26 mm.	+ 14.0° C	slabotna jugozahod	jasno	
	ob 9. uri	745.65 mm.	+ 7.4° C	slabotna jugozahod	jasno	
15. marca	ob 7. uri	745.87 mm.	+ 0.8° C	slabotna vzhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	744.10 mm.	+ 15.2° C	slabotna burja	jasno	
	ob 9. uri	745.46 mm.	+ 7.8° C	slabotna burja	jasno	
16. marca	ob 7. uri	747.07 mm.	+ 1.6° C	slabotna vzhod	jasno	0.00 mm.
	ob 2. uri	745.33 mm.	+ 17.6° C	brezvetrije	jasno	
	ob 7. uri	746.09 mm.	+ 9.6° C	brezvetrije	jasno	

B. V Avstriji sploh:

Zračni pritisk povsod precej visok; le na jugu je v primeri s pretečenimi dnevi nekoliko pal, tako, da znaša razloček mej maksimum na severu in mej minimum na jugu 9 mm. Vetrovi so bili, kot v pretečenih dneh, tudi sedaj še vedno slabotni; vendar so začeli zelo menjavati se in nijso prevladovali več vzhodni in severni vetrovi. Temperatura povsod visoka, nadnormalna in precej ekstremna; razloček mej maksimum na jugu in mej minimum na severovzhodu znaša 17.5° C. Nebo povsod ali popolnem ali pa saj deloma jasno. Vreme stanovito in suho; dežja in snega nij palo nikjer nič. Morje povsod skoro popolnem mirno.

Dunajska borza

dne 18. marcija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih	74 gld. 80 kr.
Enotni državni dolg v srebru	75 „ 65 „
Zlata renta	93 „ 30 „
1860 državno posojilo	128 „ 75 „
Akcije narodne banke	820 „ — „
Kreditne akcije	309 „ 40 „
London	120 „ 55 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 54 „
C. kr. cekini	5 „ 65 „
Državne marke	58 „ 80 „
4% državne srečke iz l. 1854	118 „ 75 „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 169 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	93 „ 40 „
Ogrska zlata renta 6%	118 „ 70 „
„ 4%	86 „ 80 „
„ papirna renta 5%	86 „ 40 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 111 „ 75 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119 „ — „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98 „ 25 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105 „ — „
Kreditne srečke	100 gld. 175 „ 75 „
Rudolfove srečke	10 „ 21 „ 75 „
Akcije anglo-avstr. banke	120 „ 123 „ — „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	209 „ — „

IVAN PERDAN

priporočila mnogovrstna najboljša in zanesljivo kaljiva

semena,

posebno nemško (Luzerner), domačo in rudečo deteljo, lisičji in mačji rep, medeno travo, pahovko; velikansko peso in sloveč kašelski kaps po najnižji ceni. Naročila po pošti se hitro izvrše. (158—2)

Gastlov kri čistilen čaj,

to jako vplivno zdravilno sredstvo iz dobrih, nedražilnih, odprte pouzročujočih zelišč, odpravi vsako nabiranje žolča in zlez, oživlja prebavljalni aparat.

Gastlove posladkorjene kri čistilne kuglice

(škatljica po 30 in 50 kr.) (624—20)

so najbolj renomirano, najcenejše, pripravnejše sredstvo proti zaprtju, migreni, hemoroidom, krvnemu natoku, revmi in podagri, proti boleznim na jetrih in žolči, proti izpahnenju. Najboljše blato odpravljajoče sredstvo za žene in otroke.

Pravi so oni preparati, ki nosijo firmo centralne zaloge: Lekarna „pri obelisku“ v Celovei.

Zaloga v Ljubljani: V. Trnkoczy; v Postojni: A. Leban; v Kranji: K. Šavnik; v Logateci: Al. Skala; v Zagorji: A. Mihelič; v Semlinu: J. Straub.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljajoče, zapreči pokonjanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, vpliva zelo oživljajoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr.

! Najnovejše spričalo. !

Vaše blagorodje!

Mnogo let vporabljam Vašo salicilno ustno vodo in salicilni zobni prašek z izvrstnim uspehom in priporočati ja morem vsakemu najtopleje. Pošljite zopet od vsakega 3 steklenice.

Spoštovanjem

(162—3) Anton Slama, župnik.

Vsa navedena sredstva ima vedno fršna v zalogi in jih razpošilja proti poštenu povzetju

lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani, Mestni trg št. 4.

Vsake vrste

slamnike pere

podpisani lepo in po nizkej ceni.

Andrej Taškar,

v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8.

(168—1)

Kranjska stavbena družba

v Ljubljani (174—1)

naznanja, da sprejema trezne in pridne zidarje in podajaje.

Slamnike

pere in prenareja po najelegantnejših in novih modelih po najnižjih cenah

Josip Marješič,

Sv. Petra cesta h. št. 29.

(170—1)

Pozor!

V Hrastniku pri južnej železnici se daje dobro obiskovana

kréma

(ledenica s pivno zalogo) z vino- in pivotočom po najskromnejših pogojih onemu, ki zna gospodo kakor težaka točno postreči, takoj v najem.

Kréma je v sredini treh tovarn in dveh rudokopov.

Več se zve pri g. Jos. Vovku, trgovci v Hrastniku, južna železnica. (176—1)

Pozor!

FRAN ŽELEZNIKAR,

krojač v Ljubljani,

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za izdelovanje oblek po najnovejših pariških journalih. — Za p. n. naročnike ima tudi razno blago po najnovejših vzgledih na razpolaganje. (175—5)

Lepe in po ceni

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja

(506—28)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Mazilo za lase!

po prof. dr. Pytha,

jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasto lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob enem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim uspehom pri tisočih. 1 lonček za dolgo časa samo 60 kr. prodaje pravo le lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani na Mestnem trgu. (28—10)

Velika zaloga

dobrega naturuega

dolenjskega vina

od leta 1881, rumene ali rudeče barve, od 5 $\frac{1}{2}$ do 6 $\frac{1}{2}$ gld. av. vedro pri (172—1)

Cvenklu v Sevnici (Lichtenwald).

Naročniki naj lastno posodo poslati blagovolijo.

500 zlatov

plačam onemu, kdor pri vporabljanji

Kothejeve zobne vode

1 steklenica 35 kr., še kedaj čuti zobne bolečine ima iz ust duh.

J. G. Kothe,

umirov. dvorni založnik v Mödlingu pri Dunaji, vila Kothe.

(144—3)

V Ljubljani dobi se jedino le pri lekarji Jul. pl. Trnkoczyji in v vseh lekarnah, droguerijah, parfemerijah, prodajalnicah galanterijskih rečij itd. na Kranjskem.

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63—8)

Mlad, za rejo sposoben

holandski bik

se proda na posestvu „Frauenhof“ imenovanem, postaja Presnica pri Mariboru. (165—2)

F. Wertheimove blagajne

po zelo znižanih fabriških cenah vedno v velikej izbirk, poleg enormno zalogo pravih ameriških

SINGER-, HOWE- in WHEELER & WILSON

šivalnih strojev

jedino le v Kranjskej pri spoštljivo podpisanem

Franu Detterji,

(161—2)

v Ljubljani, Glavni trg št. 168.

Glacé-rokavice za dame

z 2 gumboma, v vseh barvah,

samo 90 krajcarjev za par

pri

(164—2)

F. BILINI & KASCHI,

v Ljubljani, Židovska ulica.

Mnogo let uže skušano izvrstno sredstvo

proti trganju po udih, revmatizmu in bolečinam v čutnicah

flujid proti trganju po udih,

FRANA IV. KVIZDE,

ces. kralj. dvornega založnika in okrožnega lekarja v Korneuburgu,

in pokaže se tudi izvrstno pri zviti, otrplosti kit, pri zatitji krvi, zmečkanji, občutljivosti kože, dalje pri krajevem krči (krč v mečah), bolečinah v čutnicah, oteklini, ki nastane po dolgo ležečih obvezah, osobito za krepljenje pred in zopetno ojačenje po prestanih velikih trpežih, dolgem potovanji itd., kakor tudi v velikej starosti pri nastopivši slabosti.

Pravo se dobi:

v Ljubljani: Viljem Mayer, lekar; G. Piccoli, lekar; Josip Svoboda, lekar; J. Trnkoczy, lekar; H. L. Wenzel. — V Škofjeji Loki: C. Fabiani, lekar. — V Celji: A. Baumbachovi dediči, lekarna; J. Kupferschmied, lekar. — V Kranji: Karol Šavnik, lekar. — V Tržiči: Oton Maly, lekar.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu.

Cena jedne steklenice: 1 gld. a. v.

(665—4)

Razen tega so v skoro vseh lekarnah v kronovinah zaloge, katere se bodo naznanjale v provincijalnih listih.

Pogrebna ustanov

Frana Doberleta v Ljubljani

priporoča svoje takozvane

imitirane rakve od kovin.

Izdelane so iz lesa v jako lepe obliki in solidno, silone so po metalne barvi z bogatim vkušnim lišpom od brona pravih rakvam od kovin popolnem in so ravno tako cene, kakor do zdaj navadne lesene rakve.

Na telegrafično naročilo z naznanjeno dolgotno mero pošiljajo se takoj na vse železniške postaje.

Ustanov deva na prost oder in pokopava, ono tudi oskrbi silajno dekoriranje in pogrebe v in zunaj Ljubljane, kakor tudi oskrbljuje vence in trakove z napisi, naposled tudi transport mrličev na vse kraje to in inozemstva in se priporoča v ceno oskrbovanje. (701—15)